

8-րդ դասարան

Աշխարհագրություն

Շաբաթական 2 ժամ

Տարեկան 68 ժամ

Դասագրքի հեղինակներ՝

Մ. Մանասյան , Ռ. Մարգարյան, Ա. Հովսեփյան, Վրն Գ. Հովհաննիսյան,

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Աշխարհի տարածաշրջանները
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել տարածաշրջանների, պետությունների աշխարհագրական դիրքի , բնական պայմանների ու ռեսուրսների, բնակչության , տնտեսության առանձնահատկություններին:
Վերջնար- ը դյունքներ		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ տարածաշրջանների ու պետությունների աշխարհագրական առանձնահատկությունները, • Ներկայացնել պետության տնտեսության առաջատար ճյուղերը : • Գնահատել տարածաշրջանում պետության տեղը ու դերը աշխարհում:
1	1	Աշխարհի տարածաշրջանները
1	2	Եվրոպա Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	3	Արևելյան Եվրոպա. Կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	4	Արևելյան Եվրոպա. Բնակչությունը և քաղաքները
1	5	Արևելյան Եվրոպա. Տնտեսությունը
1	6	Ռուսաստանի Դաշնություն. Վարչարադարական քարտեզը, աշխարհագրական դիրքը
1	7	Ռուսաստան. Բնական պայմաններ և ռեսուրսներ
1	8	Ռուսաստան. Բնակչություն
1	9	Ռուսաստանի տնտեսությունը
1	10	Ռուսաստան. Տնտեսությունը
1	11	Հարավային Եվրոպա. աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը
1	12	Հարավային Եվրոպա. Տնտեսությունը

1	13	Իտալիայի Հանրապետություն.Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	14	Արևմտյան Եվրոպա.կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	15	Արևմտյան Եվրոպա.Տնտեսությունը
1	16	<i>Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 1</i>
1	17	Գերմանիա: Ընդհանուր ակնարկ
1	18	Գերմանիայի տնտեսությունը
1	19	Ֆրանսիա: Ընդհանուր ակնարկ
1	20	Ֆրանսիայի տնտեսությունը
1	21	Հյուսիսային Եվրոպա: Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	22	Հյուսիսային Եվրոպայի տնտեսությունը
1	23	Մեծ Բրիտանիա: Ընդհանուր ակնարկ
1	24	Մեծ Բրիտանիայի տնտեսությունը
1	25	<i>Գործնական աշխատանք</i>
1	26	Հարավարևմտյան Ասիա. Կազմը աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	27	Հարավարևմտյան Ասիա.Բնակչությունը
1	28	Հարավարևմտյան Ասիա. Տնտեսությունը
1	29	Վրաստանի Հանրապետություն (Վրաստան). Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	30	Վրաստանի տնտեսությունը
1	31	<i>Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 2</i>
1	32	<i>Թեմատիկ աշխատանքի անկողու մ</i>
1	33	Ադրբեջան: Ընդհանուր ակնարկ
1	34	Ադրբեջանի տնտեսությունը
1	35	Թուրքիա: Ընդհանուր ակնարկ
1	36	Թուրքիայի տնտեսությունը
1	37	Իրան: Ընդհանուր ակնարկ
1	38	Իրանի տնտեսությունը
1	39	Կենտրոնական Ասիա Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	40	Կենտրոնական Ասիա. Բնակչությունը և տնտեսությունը
1	41	Հարավային Ասիա Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	42	Հնդկաստան. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը
1	43	Հնդկաստան. տնտեսությունը

Ժամ	Կետ	Թեմա՝ Հարավարևելյան Ասիա : Արևելյան Ասիա
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել տարածաշրջանների, պետությունների աշխարհագրական դիրքի , բնական պայմանների ու ռեսուրսների, բնակչության , տնտեսության առանձնահատկություններին:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ տարածաշրջանների ու պետությունների աշխարհագրական առանձնահատկությունները, • Ներկայացնել պետության տնտեսության առաջատար ճյուղերը : • Գնահատել տարածաշրջանում պետության տեղը ու դերը աշխարհում:
1	44	Հարավարևելյան Ասիա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	45	Հարավարևելյան Ասիա: Բնակչությունը և տնտեսությունը
1	46	Արևելյան Ասիա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	47	Չինաստան
1	48	Չինաստանի տնտեսությունը
1	49	Ճապոնիա.աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը
1	50	Ճապոնիա.տնտեսությունը
1	51	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 3
		Թեմա՝ Աֆրիկա
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել տարածաշրջանների, պետությունների աշխարհագրական դիրքի , բնական պայմանների ու ռեսուրսների, բնակչության , տնտեսության առանձնահատկություններին:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ տարածաշրջանների ու պետությունների աշխարհագրական առանձնահատկությունները, • Ներկայացնել պետության տնտեսության առաջատար ճյուղերը: • Գնահատել տարածաշրջանում պետության տեղը ու դերը աշխարհում:

1	52	Քաղաքական քարտեզը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	53	Աֆրիկայի բնակչությունը և տնտեսությունը
1	54	Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն: Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
		Թեմա՝ Ավստրալիա և Օվկիանիա
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել տարածաշրջանների, պետությունների աշխարհագրական դիրքի , բնական պայմանների ու ռեսուրսների, բնակչության , տնտեսության առանձնահատկություններին:
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ տարածաշրջանների ու պետությունների աշխարհագրական առանձնահատկությունները, • Ներկայացնել պետության տնտեսության առաջատար ճյուղերը: • Գնահատել տարածաշրջանում պետության տեղը ու դերը աշխարհում:
1	55	Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	56	Ավստրալիայի Միություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
		Թեմա՝ Հյուսիսային Ամերիկա Լատինական Ամերիկա
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացնել տարածաշրջանների, պետությունների աշխարհագրական դիրքի , բնական պայմանների ու ռեսուրսների, բնակչության , տնտեսության առանձնահատկություններին:
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ տարածաշրջանների ու պետությունների աշխարհագրական առանձնահատկությունները, • Ներկայացնել պետության տնտեսության առաջատար ճյուղերը: • Գնահատել տարածաշրջանում պետության տեղը ու դերը աշխարհում:
1	57	Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	58	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ. աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը
1	59	ԱՄՆ-ի տնտեսությունը

1	60	ԱՄՆ-ի տնտեսությունը / Շարունակություն/
1	61	Կանադա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ
1	62	Լատինական Ամերիկա:Կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները
1	63	Լատինական Ամերիկա. բնակչությունը և տնտեսությունը
1	64	Բրազիլիայի Դաշնային Հանրապետություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

65

Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 4

[Թեմատիկ պլան](#)

Աշխարհի տարածաշրջանները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1.Ի՞նչ է տարածաշրջանը,

2.Աշխարհագրական ո՞ր տարածաշրջանում է ընդգրկված Հայաստանի Հանրապետությունը:

3.Քանի՞ տարածաշրջանի է բաժանվում Եվրոպա աշխարհամասը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա 18 տարածաշրջաններից 3-ը՝ Հյուսիսային Ամերիկա, Միջին Ամերիկա, Հարավային Ամերիկա:
- Իմանա, որ ՀՀ-ն գտնվում է Հարավարևմտյան Ասիայում:
- Իմանա, որ Եվրոպան բաժանվում է 4 տարածաշրջանի՝ Հյուսիսային Եվրոպա ,Հարավային Եվրոպա , Արևմտյան Եվրոպա ,Արևելյան Եվրոպա:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ 3 տարաշրջան:
- Կարողանա ցույց տալ ՀՀ- տեղը քարտեզի վրա:
- Կարողանա թվարկել Եվրոպայի տարածաշրջանները:

Թեմատիկ պլան

Եվրոպա: Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու

1. Որ մայրցամաքում է գտնվում Եվրոպան:
2. Ի՞նչ գիտեք Եվրամիության մասին:
3. Որն է եվրոպական երկրների միասնական դրամական միավորը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Եվրոպա և Ասիա աշխարհամասերի տեղը

- Իմանա 2 տարածաշրջան Ասիա աշխարհամասում (Կենտրոնական Ասիա, Հարավային Ասիա):
- Իմանա, որ Եվրոպայում կա 44 պետություն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Եվրոպա աշխարհամասը:
- Կարողանա թվարկել Եվրոպայի խոշոր պետությունները:

Թեմատիկ պլան

Արևելյան Եվրոպա. Կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր երկրներն են մտնում Արևելյան Եվրոպա տարածաշրջանի կազմի մեջ:
2. Ո՞րն է տարածքով ամենամեծ պետությունը:
3. Հանգստի և զբոսաշրջության միջազգային նշանակության ի՞նչ գոտիներ գիտես Արևելյան Եվրոպայում:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա 3 երկիր՝ Ուկրաինա, Բելառուս, Չեխիա:
- Իմանա, որ տարածքով ամենամեծ պետությունը Ուկրաինան է (չհաշված ՌԴ-ն):
- Իմանա, որ զբոսաշրջության զարգացման համար կարևոր են հանքային ջրերը և Սև ծովը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ 3 երկիր:
- Կարողանա ուրվագծային քարտեզի վրա նշել խոշոր երկրներից 2-ը:

[Թեմատիկ պլան](#)

Արևելյան Եվրոպա. Բնակչությունը և քաղաքները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ինչպիսի՞ ազգային և լեզվական կազմ ունի տարածաշրջանի բնակչությունը:
2. Ինչ խոշոր քաղաքներ գիտես այս տարածաշրջանում:
3. Այս տարածաշրջանի որ երկրներում կան հայկական համայնքներ:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ այս տարածաշրջանում ապրում են սլավոնական ժողովուրդները:
- Իմանա խոշոր քաղաքներից Կիևը և Վարշավան:
- Իմանա, որ այսեղ ապրում են նաև հայերը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել 3 խոշոր քաղաք Արևելյան Ասիայում:
- Քարտեզի վրա ցույց տալ Կիևը և Վարշավան:

[Թեմատիկ պլան](#)

Արևելյան Եվրոպա. Տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ի՞նչ օգտակար հանաձոներով է հարուստ Արևելյան Եվրոպան
2. Գյուղատնտեսության ո՞ր ճյուղն է առաջատար Արևելյան Եվրոպայում:
3. Արդյունաբերության որ ճյուղերն են առավել զարգացած:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Արևելյան Եվրոպան հարուստ է նավթի, գազի, գորշ ածխի, երկաթի պաշարներով:
- Իմանա, որ Գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը անասնապահությունն է:
- Իմանա, որ Արևելյան Եվրոպան հայտնի է որպես հանգստի և զբոսաշրջության զարգացման շրջան

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել 2 օգտակար հանածո ,որը առավել տարածված է Արևելյան Եվրոպայում:
- Կարողանա թվարկել արտահանվող և ներմուծվող արտադրատեսակները:

[Թեմատիկ պլան](#)

Ռուսաստանի Դաշնություն. Վարչաքաղաքական քարտեզը, աշխարհագրական դիրքը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է ՌԴ մայրաքաղաքը:

2. Պետական կառավարման և վարչաքաղաքական կառուցվածքի ի՞նչ ձև ունի ՌԴ:

3. Տարածքի մեծությամբ աշխարհի երկրների շարքում *n* ՞ր տեղն է զբաղեցնում ՌԴ-ն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ ՌԴ-ի մայրաքաղաքը Մոսկվան է:
- Իմանա, որ ՌԴ-ը նախագահական հանրապետություն է: Ներկայումս Ռուսաստանի կազմում կա 22 հանրապետություն, 1 ինքնավար մարզ, 4 ինքնավար օկրուգ, 9 երկրամաս և 46 մարզ:
- Իմանա, որ տարածքի մեծությամբ աշխարհի ամենամեծ երկիրն է:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Մոսկվան
- Կարողանա նշել առնվազն 3 հանրապետություն և 3 երկրամաս
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ ՌԴ-ի տարածքը և ավերը ողողող օվկիանոսները:

[Թեմատիկ պլան](#)

Ռուսաստան. Բնական պայմաններ, ռեսուրսներ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Թվարկիր այն օգտակար հանաձոները, որոնց պաշարներով այդ երկիրն աշխարհում առաջատար տեղ է գրավում:

2.

Թվարկիր Ռուսաստանում գտնվող գետերի և լճերի անուններ: Որն է ռուսների մայր գետը:

3.

Հանգստի և զբոսաշրջության միջազգային նշանակության ի²նչ գոտիներ գիտես ՌԴ-ում:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ ՌԴ-ն առաջին տեղն է բնական գազի պաշարներով, ալմաստի և ոսկու պաշարներով զիջում է միայն Հարավաֆրիկյան Հանրապետությանը:
- Իմանա, որ ՌԴ-ի խոշոր գետերից են Օբը,Լենան,Ենիսեյը, Ամուրը և մայր գետ Վոլգան,որը Եվրոպայի խոշոր գետն է:Խոշոր լճերից են Լադոգան, Օնեգան, ամենամեծ և ամենախորը լիճը՝ Բայկալը (առանց հաշվի առնելու Կասպից ծովը):
- Իմանա, որ կարևոր զբոսաշրջային կենտրոններ են մայրաքաղաք Մոսկվան, Կրասնոդարի և Ստավրոպոլի երկրամասի առողջարանները և արևոտ լողափերը,Կովկասի և Սիբիրի լեռնադահուկային հանգստավայրերը նաև Ղրիմ թերակղզին:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել խոշոր հանքավայրերը:
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ ՌԴ-ի խոշոր գետերը և լճերը:
- Կարողանա ուրվագծային քարտեզի վրա նշել Մոսկվան, Սանկտ Պետերբուրգը, Ղրիմի թերակղզին:

Ռուսաստան. Բնակչություն

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. ՌԴ-ն միազգ երկիր է, թե՞ բազմազգ:
2. ՌԴ ո՞ր տարածքն է ավելի խիտ բնակեցված:
3. Ի՞նչ կրոն են դավանում ռուսները:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ ՌԴ-ն բազմազգ երկիր է (ավելի քան 100 ժողովուրդներ):
- Իմանա, որ Եվրոպական Ռուսաստանը ավելի խիտ է բնակեցված, քան Ասիական Ռուսաստանը:
- Իմանա, որ ռուսները դավանում են քրիստոնեության ուղղափառ ուղղությունը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել Ռուսաստանում ապրող 3 ազգ:
- Կարողանա նշել խիտ բնակեցված 2 քաղաք:
- Կարողանա թվարկել համաշխարհային 3 կրոնները:

Ռուսաստան.Տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1.Ինչպիսի՞ն է Ռուսաստանի վերամշակող արդյունաբերության ապահովվածությունը սեփական հումքով և էներգիայի աղբյուրներով:

2.Ո՞րն է ՌԴ արտադրական ոլորտի առաջատար ճյուղը:

3.Թվարկիր ՌԴ արդյունաբերության զարգացած ճյուղերը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- *Իմանա,որ ՌԴ-ի տնտեսության զարգացմանը նպաստում է բազմապիսի և հարուստ բնական ռեսուրսների առկայությունը: Տնտեսությունը ամբողջապես հենվում է սեփական վառելիքաէներգետիկ բազայի վրա:*
- *Իմանա, որ արդյունաբերության առաջատար ճյուղը վառելիքաէներգետիկ արդյունաբերությունն է:*
- *Իմանա, որ արդյունաբերության զարգացած ճյուղերն են՝ վառելիքաէներգետիկան,մետաղաձուլությունը, մեքենաշինությունը,քիմիականը, անտառարդյունաբերությունը, թեթև և սննդի:*

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- *Կարողանա թվարկել 5 ռեսուրս, որով հարուստ է ՌԴ-ն:*
- *Կարողանա նշել վառելիքային ռեսուրսներ:*
- *Կարողանա թվարկել ,թե ինչ են արտադրում քիմիական, թեթև և սննդի արդյունաբերությունները:*

Ռուսաստան. Տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են Ռուսաստանի գյուղատնտեսության գլխավոր ճյուղերը:

2. Ինչպիսի՞ տեղ է զբաղեցնում Ռուսաստանն աշխարհի պետությունների շարքում ճանապարհային

ցանցի երկարությամբ, ինչպես նաև բեռնաշրջանառության և ուղևորաշրջանառության և ցուցանիշներով:

3. Ռուսաստանի ո՞ր տնտեսական զոնան է առավել զարգացած:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է, մշակում է ցորեն, տարեկան, գարի, կարտոֆիլ, բանջարեղեններ, վուշ, շաքարի ճակնդեղ, արևածաղիկ և այլն:
- Իմանա, որ ՌԴ-ն աշխարհի պետությունների շարքում առաջնակարգ տեղ է զբաղում ճանապարհային ցանցի երկարությամբ, ինչպես նաև բեռնաշրջանառության և ուղևորաշրջանառության ցուցանիշներով:
- Իմանա, որ առավել զարգացած է ՌԴ-ի Արևմտյան տնտեսական զոնան:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել 3 մշակաբույս, որը մշակում են ՌԴ-ում:
- Կարողանա քարտեզի վրա նշել, թե ծովային տրանսպորտով որ երկրներ է արտահանում և ներմուծում ապրանքներ:
- Կարողանա ասել, թե համախառն արտադրանքի քանի տոկոսն է տալիս Արևմտյան տնտեսական

**Հարավային Եվրոպա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և
ոեևուրսները, բնակչություն**

*հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները
ստուգելու համար*

1. Ո՞ր թերակղզիներն են գտնվում Հարավային Եվրոպայում
2. Ո՞ր ծովի ափին է գտնվում տարածաշրջանը
3. Ո՞ր երկրում է վառվել առաջին օլիմպիական խաղերի ջահը

*առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է իմանա*

- Իմանա Հարավային Եվրոպայի թերակղզիները՝ Պիրենեյան, Ապենինյան, Բալկանյան
- Իմանա Հարավային Եվրոպայի ափերը ողողող ծովը՝ Միջերկրական ծով
- Իմանա, որ առաջին օլիմպիական խաղերի ջահը վառվել է Հունաստանում

*առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է կարողանա*

- Կարողանա մտապահել և քարտեզի վրա ցույց տալ Պիրենեյան, Ապենինյան, Բալկանյան թերակղզիները
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Միջերկրական ծովը
- Կարողանա ուրվագծային քարտեզի վրա մակագրել Հունաստանը և տարածաշրջանի մի քանի խոշոր պետություններ

Հարավային Եվրոպա, տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Հարավային Եվրոպայի ո՞ր երկիրն է Յոթնյակի անդամ
2. Ի՞նչ մշակաբույսեր են մշակում տարածաշրջանում
3. Ի՞նչ ապրանքներ է արտահանում Հարավային Եվրոպան

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Յոթնյակի անդամ պետությունն է Իտալիան
- Իմանա, թե ինչ մշակաբույսեր են մշակում Հարավային Եվրոպայում՝ ձիթապտուղ, ցիտրուսներ, բամբակ, բրինձ, խաղող
- Իմանա, որ Հարավային Եվրոպան արտահանում է գինի, մրգահյութ, ձիթապտղի յուղ, ցիտրուսներ, խաղող, ավտոմեքենաներ, կենցաղային իրեր

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ և ուրվագծային քարտեզի վրա մակագրել Իտալիան
- Կարողանա թվարկել տարածաշրջանում մշակվող մշակաբույսերը
- Կարողանա թվարկել և մտապահել այն ապրանքները, որոնք արտահանում է Հարավային Եվրոպան

Իտալիայի Հանրապետություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որն է Իտալիայի մայրաքաղաքը:

2. Պետական կառավարման և վարչաքաղաքական կառուցվածքի ինչ ձև ունի Իտալիան:

3. Ինչ է արտահանում և ինչ է ներկրում Իտալիան:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Իտալիայի մայրաքաղաքը Հռոմ քաղաքն է:
- Իմանա, որ Իտալիան խորհրդարանական հանրապետություն է, իսկ վարչական առումով բաժանված է 20 մարզի:
- Իմանա, որ արտահանում է ավտոմեքենաներ, նավեր, սարքավորումներ, քիմիական ապրանքներ, հագուստ, մարմար, գինի և այլն:
Ներկրում է քարածուխ, նավթ, բնական գազ, երկաթ, բուրդ, կաուչուկ, ցորեն, միս, ձուկ:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քաղքական քարտեզի վրա ցույց տալ Հռոմը:
- Կարողանա բացատրել, թե խորհրդարանական երկրում ո՞վ ղեկավարում էրկիրը:
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Իտալիայի գլխավոր գործընկերներին (Գերմանիա, Ֆրանսիա, Իսպանիա):

***Արևմտյան Եվրոպա. կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և
ռեսուրսները***

*հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները
ստուգելու համար*

1. Ո՞ր երկրներն են մտնում Արևմտյան Եվրոպա տարածաշրջանի կազմի մեջ:
2. Ի՞նչ ժողովուրդներ են ապրում Արևմտյան Եվրոպայում:
3. Ո՞ր լեզվաբնօտանիքների լեզուներով են խոսում Արևմտյան Եվրոպայի ժողովուրդները և ինչ խոշոր քաղաքներ գիտես այս տարածաշրջանում:

*առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է իմանա*

- Իմանա, որ Արևմտյան Եվրոպա տարածաշրջանի կազմի մեջ մտնում են Գերմանիան, Ֆրանսիան, Ավստրիան, Շվեյցարիան, Նիդերլանդները, Բելգիան, Լյուքսեմբուրգը և Լիխտենշտեյնը:
- Իմանա, որ այստեղ ապրում են գերմանացիներ, ֆրանսիացիներ, էլզասցիներ, ավստրիացիներ և այլն:
- Իմանա, որ Արևմտյան Եվրոպայում խոսում են ֆրանսերեն ,գերմաներեն, իտալերեն և այլն:

*առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է կարողանա*

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Գերմանիան և Ֆրանսիան:
- Կարողանա բացատրել, թե ի՞նչ բնավորության գծեր ունեն գերմանացիները:
- Կարողանա ասել, թե որ լեզուն կցանկանար սովորել:

Արևմտյան Եվրոպա.Տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

- 1.Ո՞ր երկրներն են Արևմտյան Եվրոպայի տնտեսապես ամենազարգացածները:
- 2.Ո՞րոնք են Արևմտյան Եվրոպայի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերը:
- 3.Ինչպիսի՞ն է արտաքին առևտրի կառուցվածքը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Արևմտյան Եվրոպայի տնտեսապես ամենազարգացածները երկրները Ֆրանսիան և Գերմանիան են:
- Իմանա,որ Արևմտյան Եվրոպայի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերն են մեքենաշինությունը, քիմիականը,թեթև, սննդի,վառելիքաէներգետիկ:
- Իմանա, որ արտահանման և ներկրման ծավալով Գերմանիան և Ֆրանսիան աշխարհում առաջատար երկրներից են:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ուրվագծային քարտեզում նշել Գերմանիան և Ֆրանսիան:
- Կարողանա թվարկել, թե ի՞նչ է տալիս բնակչությանը քիմիական և թեթև արդյունաբերությունը:
- Կարողանա թվարկել այն երկրները,որոնց հետ առևտրական կապ ունեն Արևմտյան Եվրոպայի երկրները:

Գերմանիա: Ընդհանուր ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Գերմանիայի մայրաքաղաքը:

2. Պետական կառավարման և վարչաքաղաքական կառուցվածքի ի՞նչ ձև ունի Գերմանիան:

3. Թվարկիր Գերմանիայի խոշոր քաղաքները:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Բեռլինը Գերմանիայի մայրաքաղաքն է:
- Իմանա, որ Գերմանիան դաշնային խորհրդարանական հանրապետություն է և կազմված է 16 դաշնային երկրամասերից:
- Իմանա, որ Գերմանիայի խոշոր քաղաքներից են Բեռլինը, Համբուրգը, Մյունխենը, Քյոլնը, Շտուտգարդը և այլն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Բեռլինը
- Կարողանա թվարկել Գերմանիայի հարևան պետություններից երկուսը:
- Կարողանա ասել ,թե որն է Գերմանիայի խոշոր քաղաքը:

Գերմանիա.Տնտեսություն

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղերն են զարգացած Գերմանիայում:
2. Գյուղատնտեսության ո՞ր ճյուղն է զարգացած Գերմանիայում:
3. Ին՞չ է արտահանում Գերմանիան:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա գերմանական երկու 2 խոշոր վերագգային ընկերություններ՝ BMW, Adidas:
- Իմանա գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը՝ անասնապահությունն է :
- Իման արտանվող արտադրատեսակներից մեքենաեր, սարքավորումներ, քիմիական ապրանքներ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել արդյունաբերության առաջատար ճյուղերը:
- Կարողանա ներկայացնել արտահանվող ապրանքատեսակները:

Ֆրանսիական Հանրապետություն. Աշխարհագրական դիրք, բնական պայմաններ և ռեսուրսները. Բնակչությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1.Ո՞րն է Ֆրանսիայի մայրաքաղաքը:

2.Որ՞ն է ֆրանսիայի կառավարման ձևը:

3.Բնակչության թիվ և կրոն:

4.Հայերի թիվը :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Ֆրանսիան նախագահական հանրապետություն է:
- Իմանա,որ բնակչության թիվը մոտ 63,6մլն,կրոնը կաթոլիկ :
- Իմանա.որ հայերը մետ 500,000են ևՇառլ Ազնավուր:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրացույց տա Ֆրանսիան :
- Կարողան քարտեզի վրացույց տա Միջերկրական ծովը և Փարիզը:
- Կարողանա քարտեզի վրա մակագրել:

Ֆրանսիա.Տնտեսություն

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են արդյունաբերության առաջատար ճյուղերը:
2. Որո՞նք են գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերը:
3. Որո՞նք են արտահանվող ապրանքները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա խոշոր ընկերություններից՝ Ռենո Պեժո :
- Իմանա, որ գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերն են՝ հացահատիկի և խաղողի մշակությամբ և խոշոր եղջերավոր անասնապահությամբ:
- Իմանա, որ ֆրանսիան արտահանում է՝ մեքենաներ օծանելիք ,հագուստ գինի, կոնիակ դեղորայք սարքավորումներ :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա նշել արտահանվող ապրանքներ/առնվազն 3 ապրանք/
- Կարողանա թվարկել արդյունաբերության մի քանի ճյուղեր:
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տա նավահանգիստ Մարսելը:

**Հյուսիսային Եվրոպա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և
ուեսուրսները. Բնակչություն**

*հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները
ստուգելու համար*

1. Ո՞ր գտակար հանաձոններով է հարուստ տարածաշրջանը:

2. Ինչպիսի՞ կլիմայական պայմաններ ունի:

3. Բնակչության թվով մեծ և փոքր երկրները :

*առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է իմանա*

- Իմանա, որ հարուստ են մետաղներով, անտառներով և լճերով:
- Իմանա, որ կլիման բարեխառն ծովային է:
- Իմանա 3 երկրներ:

*առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը
պետք է կարողանա*

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ տարածաշրջանի երկրները /առնվազն
3 երկիր/
- Կարողանա մակագրել ուրվագծայինում:

Հյուսիսային Եվրոպայի տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են տարածաշրջանի արդյունաբերության գլխավոր ճյուղերը:

2. Որո՞նք են Հյուսիսային Եվրոպայի երկրների գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղերը:

3. Ի՞նչ են արտահանում և ինչ են ներկրում Հյուսիսային Եվրոպայի երկրները:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ արդյունաբերության գլխավոր ճյուղերն են մեքենաշինությունը, քիմիադեղագործությունը:
- Իմանա, որ գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղը անասնապահությունը:
- Իմանա, որ Հյուսիսային Եվրոպան արտահանում է ծովային նավեր, մեքենաներ կահույք, թուղթ, ձկնապահածոներ, միս, պանիր: Ներկրում է նավթ, մեքենաներ, քիմիական ապրանքներ, պտուղներ և այլն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել Հյուսիսային Եվրոպայի արդյունաբերության գլխավոր 2 ճյուղ:
- Կարողանա թվարկել անասնապահության գլխավոր ճյուղերը:

Մեծ Բրիտանիա

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Մեծ Բրիտանիայի կառավարման ձևը:
2. Ի՞նչ ռեսուրսներով է ապահովված:
3. Ի՞նչքան է բնակչության թիվը ինչ բնավորություն ունեն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ պետությունը սահմանադրական միապետություն է:
- Իմանա, որ օտակար հանաձոների մեծ մասը սպառվել են, կլիման բարեխառն ծովային է:
- Իմանա, որ բնակչության թիվը 63,2 մլն է, խոշոր քաղաքներ են՝ Լոնդոնը, Մանչեստրը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել 2 մարզ Անգլիա, Շոտլանդիա:
- Կարողանա ուրվագծային վրա մակագրել Մեծ Բրիտանիան և Լա Մանշը:

Մեծ Բրիտանիայի տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Տնտեսության զարգացման նախադրյալները:

2. Արդյունաբերության գլխավոր ճյուղերը:

3. Արտահանող արտադրատեսակներ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ տնտեսության զարգացմանը նպաստել է գաղութային համակարգը:
- Իմանա ,որ արդյունաբերության առաջատար ճյուղը մեքենաշինությունն է, մետաղաձուլությունը:
- Իմանա, որ գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը անասնապահությունն է:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տա Մեծ Բրիտանական գաղութներ /2-ը/:
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Լա Մանշը և Հս. ծովը:

Թեմատիկ պլան

Հարավարևմտյան Ասիա. Կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ի՞նչ կառավարման ձև ունեն տարածաշրջանի պետությունները
2. Որո՞նք են տարածաշրջանի նավթով և գազով հարուստ երկրները
3. Ի՞նչ սուր հիմնախնդիր ունի Հարավարևմտյան Ասիա
4. Ինչ աշխարհագրական դիրք ունի տարածաշրջանում ՀՀ-ը

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ տարածաշրջանում կան և՛ միապետություններ, և՛ հանրապետություններ
- Իմանա տարածաշրջանի մի քանի նավթով և գազով հարուստ երկրներ՝ Սաուդյան Արաբիա, Քուվեյթ, Իրան
- Իմանա, որ տարածաշրջանը ունի քաղցրահամ ջրի սուր հիմնախնդիր
- Իմանա, որ ՀՀ-ը գտնվում է տարածաշրջանի հյուսիս արևելքում

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ուրվագծային քարտեզի վրա մակագրել մի քանի միապետություններ և հանրապետություններ
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ նավթով և գազով հարուստ մի քանի պետություններ
- Կարողանա կարևորել քաղցրահամ ջրի հիմնախնդիրը տարածաշրջանում
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Հայաստանը
- տարածաշրջանում
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Հայաստանը

Հարավարևմտյան Ասիա, բնակչությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ինչքա՞ն մարդ է ապրում Հարավարևմտյան Ասիայում
2. Ո՞ր լեզվախմբերի լեզուներով են խոսում տարածաշրջանի ժողովուրդներ մեծ մասը
3. Ինչ կրոններ են ծագել տարածաշրջանում

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Հարավարևմտյան Ասիայում ապրում են 340 մլն. մարդ
- Իմանա, որ խոսում են 3 խոշոր լեզվախմբի լեզուներով՝ իրանական, թյուրքական, սեմական
- Իմանա, որ տարածաշրջանում են ծագել քրիստոնեությունը, մահմեդականությունը և հուդայականությունը

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա մտապահել Հարավարևմտյան Ասիայի բնկչության թիվը
- Կարողանա հիշել տարածաշրջանի ժողովուրդները ինչ լեզուներով էին խոսող
- Կարողանա մտապահել տարածաշրջանում ծագած կրոնները:

Թեմատիկ պլան

Հարավարևմտյան Ասիա . տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր հանքային ռեսուրսների վրա է հիմնվում տարածաշրջանի երկրների մեծ մասը :
2. Ո՞րն է Հարավարևմտյան Ասիա տարածաշրջանի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը:
3. Տրանսպորտի ո՞ր տեսակն է առանձնանում զարգացման բարձր մակարդակով :
4. Ի՞նչ են արտահանում տարածաշրջանի երկրները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- իմանա ,որ Հարավարևմտյան Ասիա տարածաշրջանը առաջատար է նավթի , բնական գազի հանույթով և արտահանմամբ :
- Տարածաշրջանի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է : Մշակում են ցորեն ,եգիպտացորեն,բրինձ ,սուրճ,նուռ ,ցիտրուսներ :
- Տարածաշրջանն աշխարհում առանձնանում է խողովակաշարային տրանսպորտի զարգացման բարձր մակարդակով :
- Արտահանում են նավթ, բնական գազ ,բուսաբուծության և անասնապահության արտադրանք ,գորգեր :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- կարողանա ցույց տալ նավթ արդյունահանող երկու երկիր :
- Թվարկել մշակաբույսերի տարածման երկու շրջան:
- կարողանա ցույց տալ Միջերկրական ծովը ,որտեղ արտահանման նպատակով տեղափոխվում է նավթը:
- Թվարկել արտահանման մեծ ծավալ ունեցող երկու երկիր :

Թեմատիկ պլան

Վրաստանի Հանրապետություն (Վրաստան). Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Վրաստանի մայրաքաղաքը:
2. Ո՞րն է Սև ծովի նշանակությունը Վրաստանի համար:
3. Ո՞րոնք են Վրաստանի խոշոր գետերը :
4. Վրաստանի տարածքի քանի՞ տոկոսն է անտառածածկ:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Վրաստանի մայրաքաղաքը Թբիլիսին է :
- Վրաստանը գտնվում է Սև ծովի արևելյան ափին , ունի տարանցիկ տրանսպորտային դիրք ,գրոսաշրջային կենտրոն է :
- Վրաստանի խոշոր գետերն են Կուրը և Ռիոնը :
- Իմանա ,որ Վրաստանի տարածքի 40 % -ը անտառածածկ է :

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ցույց տալ քարտեզի վրա Վրաստանը և նրա մայրաքաղաքը:
- Կարողանա ցույց տալ Սև ծովը:
- Կարողանա ցույց տալ գետերից մեկը :
- Կարողանա մեկնաբանել անտառների նշանակությունը :

Վրաստան. Բնակչությունը , տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Բնակչության 75 % տոկոս կազմող վրացիները ո՞ր քաղաքներում են ապրում :
2. Որո՞նք են Վրաստանի արդյունաբերության գլխավոր ճյուղերը:
3. Գյուղատնտեսական մասնագիտացման գոտիներում ի՞նչ մշակաբույսեր են աճեցնում:
4. Ի՞նչ նավահանգիստներ կան Վրաստանում:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Բնակչության 53% -ը բնակվում են Թբիլիսի, Բաթում,Քութայիս քաղաքներում :
- Վրաստանի արդյունաբերության գլխավոր ճյուղերն են `էներգետիկան, քիմիական և սննդի :
- Վրաստանի արևմուտքում մշակում են եգիպտացորեն, ցիտրուսներ, թեյ, ծխախոտ, իսկ արևելքում `խաղող, ցորեն , կարտոֆիլ:
- Խոշոր նավահանգիստներ են Բաթումը և Փոթին:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել բնակչության խտությամբ խոշոր քաղաքներից երկուսը :
- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Բաթում և Փոթի նավահանգիստները:

Ադրբեջանի Հանրապետություն (Ադրբեջան) .Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Ադրբեջանի մայրաքաղաքը:
2. Ի՞նչ օգտակար հանածոներով է հարուստ երկրի ընդերքը :
3. Ո՞րն է Կասպից ծովի նշանակությունը Ադրբեջանի համար:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Ադրբեջանի մայրաքաղաքը Բաքուն է :
- Ընդերքը հարուստ է նավթի, բնական գազի, երկաթի հանքաքարի, ալյումինի հումքի, մոլիբդենի ,քարաղի պաշարներով :
- Կասպից ծովում կա աղի մեծ պաշարներ, սաղմոն և թառափ տեսակի ձկներ , հատակում `նավթի ,բնական գազի պաշարներ :

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Ադրբեջանը և մայրաքաղաք Բաքուն:
- կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Կասպից ծովը:
- հանքաքարի, ալյումինի հումքի, մոլիբդենի ,քարաղի պաշարներով :
- Կասպից ծովում կա աղի մեծ պաշարներ, սաղմոն և թառափ տեսակի ձկներ , հատակում `նավթի ,բնական գազի պաշարներ :

Աղբբեջան .Բնակչությունը , տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որքա՞ն է Աղբբեջանի բնակչությունը:
2. Ո՞ր լեզվաընտանիքին է պատկանում աղբբեջաներենը :
3. Ի՞նչ կրոն են դավանում աղբբեջանցիները:
4. Որտե՞ղ են զբաղվում բուսաբուծությամբ :
5. Ի՞նչ է արտահանում Աղբբեջանը :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Աղբբեջանի բնակչությունը 2012 թ. -ի ցուցանիշով կազմել է 9,3 մլն մարդ :
- Աղբբեջաներենը պատկանում է ալթայյան լեզվաընտանիքի թյուրքական լեզվախմբին :
- Բնակչության 93 % -ը դավանում է մահմեդկանության շիա ուղղությունը:
- Գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է ,որով զբաղվում են Կուր-Արաքսյան դաշտավայրում:
- Արտահանում են նավթ, նավթամթերք, բամակի մանրաթել, պարենամթերք ,քիմիական ապրանքներ :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Կուր-Արաքսյան դաշտավայրը :
- նշել ուրվագծային քարտեզի վրա Աղբբեջանը և Կուր-Արաքսյան դաշտավայրը :
- բուսաբուծությունն է ,որով զբաղվում են Կուր-Արաքսյան դաշտավայրում:

- Արտահանում են նավթ, նավթամթերք, բամակի մանրաթել, պարենամթերք ,քիմիական ապրանքներ

Թուրքիայի Հանրապետություն (Թուրքիա). Աշխարհագրական դիրքը , բնական պայմաններն ու ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր աշխարհանասերում է գտնվում Թուրքիան :
2. Ո՞րն է Թուրքիայի մայրաքաղաքը:
3. Նշել Թուրքիային սահմանակից երկրներից երկուսը :
4. Նշել Թուրքիայի տարածքից սկիզբ առնող երկու գետ:
5. Ի՞նչ օգտակար հանածոներով է հարուստ երկրի ընդերքը :

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Թուրքիայի տարածքը գտնվում է միաժամանակ երկու աշխարհանասերում՝ Ասիա և Եվրոպա :
- Թուրքիայի մայրաքաղաքը Անկարան է :
- Թուրքիան սահմանակից է Հայաստանի , Վրաստանի հետ :
- Թուրքիայի տարածքից են սկիզբ առնում Եփրատ և Տիգրիս գետերը :
- Թուրքիայի ընդերքը հարուստ է բորատների, քրոմի, մանգանի, ածխի, տուֆի, ծծմբի, կերակրի աղի պաշարներով:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ քարտեզի վրա Թուրքիան և մայրաքաղաք Անկարան:
- ցույց տալ սահմանակից երկրներից մեկը :
- ցույց տալ Եփրատ և Տիգրիս գետերը :

Թուրքիա. Բնակչությունը, տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որքա՞ն է Թուրքիայի բնակչությունը:
2. Ի՞նչ կրոն են դավանում թուրքերը :
3. Ի՞նչ մշակաբույսեր են աճեցնում:
4. Ո՞ր ծովերի ափերն են հանդիսանում զբոսաշրջային կենտրոն:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- 2012 թվականի ցուցանիշով Թուրքիայի բնակչությունը կազմել է 75,2 մլն մարդ :
- թուրքերը դավանում են մահմեդականության սուննի ուղղությունը:
- Գլխավոր մշակաբույսերն են՝ ցորենը, գարին, բրինձը, բամբակենին, ծխախոտը, շաքարի ճակնդեղը, խաղողը, ցիտրուսները և այլն :
- Զբոսաշրջային կենտրոններ են հանդիսանում Սև և Միջերկրական ծովերի ափերը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Սև և Միջերկրական ծովերը:
- մակագրել ուրվագծային քարտեզի վրա:

Իրան. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսներ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Իրանի մայրաքաղաքը:
2. Պետական կառավարման ինչպիսի՞ ձև ունի Իրանը:
3. Ի՞նչ համաշխարհային նշանակության օգտակար հանածոներով է հարուստ Իրանը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Իրանի մայրաքաղաքը:
- Իմանա Իրանի կառավարման ձևը:
- Հարուստ է նավթի, բնական գազի, մետաղային և շինանյութերի պաշարներով:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Իրանը:
- Կարողանա թվարկել օգտակար հանածոները:
- Ուրվագծային քարտեզի վրա նշել Իրանը և նրա մայրաքաղաքը:

Իրան. Բնակչությունը, տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր լեզվաընտանիքին են պատկանում պարսիկները և ինչ կրոն են դավանում:
2. Թվարկիր Իրանի խոշոր քաղաքների անուններ:
3. Ի՞նչ են արտահանում Իրանից:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, _____ որ պարսկերենը պատկանում է _____ հնդեվրոպական լեզվաընտանիքին: Դավանում _____ են մահմեդականության շիա ուղղությունը:
- Իմանա Իրանի խոշոր քաղաքներից մի քանիսի անունները:
- Արտահանում _____ են _____ նավթ, _____ բնական գազ, նավթաքիմիական արտադրանք, գորգեր, չոր մրգեր, բամբակ, ծովամթերք:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա նշել, թե որ լեզվաընտանիքին է պատկանում պարսկերենը:
- Կարողանա թվել մի քանի քաղաքների անուններ:
- Կարողանա թվարկել արտահանվող արտադրատեսակները/առնվազն երկուսը/:

Թեմատիկ պլան

Կենտրոնական Ասիա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ուեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր երկրներն են մտնում Կենտրոնական Ասիայի կազմի մեջ:
2. Օգտակար ո՞ր հանածոների պաշարներով են հարուստ Կենտրոնական Ասիայի երկրները:
3. Ո՞րն է Կենտրոնական Ասիայի ամենամեծ պետությունը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա տարածաշրջանի կազմի մեջ մտնող 5 պետությունները:
- Տարածաշրջանը հարուստ է քարածխի, նավթի, բնական գազի, երկաթի, մանգանի, ցինկի, կապարի, ոսկու հանքաքարի պաշարներով:
- Կենտրոնական Ասիայի տարածքով ամենամեծ երկիրը Ղազախստանն է, իսկ բնակչության թվով Ուզբեկստանը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Կենտրոնական Ասիայի երկրները/առնվազն երեք երկիր/
- Կարողանա թվարկել օգտակար հանածոները:
- Ուրվագծային քարտեզի վրա մակագրել տարածաշրջանի երկրները:

Կենտրոնական Ասիա. Բնակչությունը և տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ի՞նչ ժողովուրդներ են ապրում Կենտրոնական Ասիայում:
2. Որո՞նք են Կենտրոնական Ասիայի երկրների գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղերը:
3. Ի՞նչ են արտահանում Կենտրոնական Ասիայի երկրները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Կենտրոնական Ասիայի բնակչությունը բազմազգ է՝ ուզբեկներ, դազախներ, տաջիկներ, թուրքմեններ և դրդգներ:
- Գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղերն են բուսաբուծությունը և անասնապահությունը:
- Կենտրոնական Ասիայի երկրները արտահանում են բնական գազ, նավթ, բամբակ, գյուղատնտեսական ապրանքներ, բուրդ, գորգեր և այլն:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել Կենտրոնական Ասիայում ապրող ժողովուրդները:
- Թվարկել արտահանվող ապրանքները / առնվազն երկուսը/
- Թվարկել մշակաբույսեր, որոնք մշակվում են Կենտրոնական Ասիայի երկրներում:

Հարավային Ասիա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր երկրներն են մնում Հարավային Ասիայի կազմի մեջ:

2. Ո՞ր ազգերն են բնակվում Հարավային Ասիայում:

3. Ո՞րն է Հարավային Ասիայի բնակչությամբ ամենամեծ երկիրը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Հարավային Ասիայի կազմի մեջ մտնող 7 երկրները / առնվազն 3-ի անունը/:
- Բնակչությունը քաղաքացիները, փենջաբցիները, նեպալցիները և ուրիշներ:
- Հարավային Ասիայի բնակչության թվով ամենամեծ երկիրը Հնդկաստանն է:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Հարավային Ասիայի կազմի մեջ մտնող երկրները/առնվազն երեքը/
- Պետությունները մակագրել ուրվագծային քարտեզի վրա և նշել մայրաքաղաքները:
- Կարողանա թվարկել տարածաշրջանում բնակվող ժողովուրդներից երկուսը:

Թեմատիկ պլան

Հնդկաստան. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Հնդկաստանի մայրաքաղաքը:
2. Պետական կառավարման ինչպիսի՞ ձև ունի Հնդկաստանը:
3. Ո՞ր թերակղզու վրա է գտնվում Հնդկաստանը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Հնդկաստանի մայրաքաղաքը Դելին է:
- Իմանա Հնդկաստանի կառավարման ձևը:
- Իմանա, որ Հնդկաստանը գտնվում է Հնդստան թերակղզու վրա:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Հնդկաստանը և նրա մայրաքաղաքը:
- Կարողանա նշել, որ կառավարման ձևով խորհրդարանական հանրապետություն է:
- Կարողանա աշխարհի ֆիզիկական քարտեզի վրա ցույց տալ Հնդստան թերակղզին:

Հնդկաստան. տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղերն են Հնդկաստանում զարգացած:
2. Որո՞նք են Հնդկաստանի գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղերը:
3. Ի՞նչ են արտահանում Հնդկաստանից:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա,որ Հնդկաստանում զարգացած է սև մետաղաձուլությունը, մեքենաշինությունը,քիմիական արդյունաբերությունը, թեթև և սննդի արդյունաբերությունը:
- Իմանա, որ գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է:
- Իմանա, որ Հնդկաստանից արտահանում են թանկարժեք քարեր, ոսկերչական իրեր, հագուստ գործվածք,մեքենաշինական արտադրանք, քիմիական արտադրանք, գյուղատնտեսական մթերքներ/թեյ, համեմունք և այլն/:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել արդյունաբերության ճյուղերը :
- Թվարկել մշակաբույսեր, որոնք մշակում են Հնդկաստանում / առնվազն երեքը/ :
- Թվարկել արտահանվող ապրանքները:

Թեմատիկ պլան

Հարավարևելյան Ասիա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Թվարկել Հարավարևելյան Ասիայի կազմի մեջ մտնող երկու խոշոր երկրի անուն:
2. Ո՞րն է Հարավարևելյան Ասիայի ամենազարգացած պետությունը:
3. Թվարկել մետաղներ, որոնց պաշարներով Հարավարևելյան Ասիայի երկրները չափազանց հարուստ են:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա տարածաշրջանի կազմի մեջ մտնող 11 երկրներից տարածքով ամենամեծ (Ինդոնեզիա, Մյանմա և ամենափոքր (Սինգապուր) պետությունները:
- Ամենազարգացած երկիրը Սինգապուր քաղաք-պետությունն է :
- Տարածաշրջանը հարուստ է նավթի, բնական գազի, պղնձի, ոսկու, անագի պաշարներով:
-

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ նշված երկրները:
- Կարողանա մակագրել ուրվագծային քարտեզի վրա:

Հարավարևելյան Ասիա. Բնակչությունը և տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ինչո՞վ է պայմանավորված Հարավարևելյան Ասիայի բնակչության մեծ խտությունը:
2. Տնտեսության ո՞ր ճյուղն է Հարավարևելյան Ասիայի տնտեսության հիմքում:
3. Ի՞նչ են արտահանում Հարավարևելյան Ասիայի երկրները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Հարավարևելյան Ասիայում բնակվում է 617 մլն մարդ, բնակչությունը անհավասարաչափ է բաշխված:
- Հարավարևելյան Ասիայի տնտեսության հիմքը գյուղատնտեսությունն է: Մշակում են բրինձ, մանիոկ, գետնանուշ, սուրճ :
- Արտահանվում են հագուստ, կոշիկ, կաշվե ապրանքներ, հեռուստացույցներ, նավաշինական ապրանքներ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ցույց տալ առավել խտաբնակ տարածքները:
- Մեկնաբանել գյուղատնտեսության դերը:
- Թվարկել արտահանման մեծ ծավալներ ունեցող երկրներ /երկուսը/

Արևելյան Ասիա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Օգտակար ո՞ր հանաձոնների պաշարներով են հարուստ Արևելյան Ասիայի երկրները:
2. Որո՞նք են Արևելյան Ասիայի ամենազարգացած պետությունները:
3. Ո՞ր արտադրատեսակների գծով է Արևելյան Ասիան աշխարհում առաջատար համարվում:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա որոշ օգտակար հանաձոնների պաշարներ:
- Նշել տարածաշրջանի մի քանի զարգացած պետություններ:
- Տարածաշրջանն աշխարհի առաջատարն է աճիի հանույթով, սև մետաղաձուլությամբ, տեքստիլարդյունաբերության, մեքենաշինության որոշակի արտադրատեսակների, հացահատիկի, ոչխարների ու խոզերի գլխաքանակի, ձկնորսության և բազմաթիվ արտադրությունների գծով:
-

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ տարածաշրջանի երկրները /առնվազն 3 երկիր/
- Կարողանա թվարկել տնտեսու-թյամբ ամենազարգացած պետությունները:
- Թվարկել այն արտադրատեսակները, որոնցով տարածաշրջանն աշխարհում առաջատար է:

Չինաստան

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Չինաստանի մայրաքաղաքը:
2. Պետական կառավարման ինչպիսի՞ ձև ունի Չինաստանը:
3. Բնակչության թվով աշխարհում ո՞ր տեղն է զբաղեցնում Չինաստանը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Չինաստանի մայրաքաղաքը:
- Իմանա Չինաստանի պետական կառավարման ձևը:
- Իմանա, որ բնակչության թվով աշխարհում զբաղեցնում է առաջին տեղը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ տարածաշրջանի երկրները /առնվազն 3 երկիր/
- Կարողանա թվարկել տնտեսությամբ ամենազարգացած պետությունները:
- Թվարկել այն արտադրատեսակները, որոնցով տարածաշրջանն աշխարհում առաջատար է:

Չինաստանի տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղերն են Չինաստանում զարգացած:
2. Որո՞նք են Չինաստանի գյուղատնտեսության մասնագիտացման ճյուղերը:
3. Ի՞նչ են արտահանում Չինաստանից:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Չինաստանի արդյունաբերության ճյուղերը:
- Իմանա, որ գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է:
- Իմանա , որ Չինաստանը արտահանում է նավթամթերք, ավտոմեքենաներ, հեռուստացույցներ:
-

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա թվարկել արդյունաբերության առաջատար ճյուղերը:
- Կարողանա թվարկել այն ատաղրատեսակները, որոնք ունեն արտահանման նշանակություն:

Թեմատիկ պլան

Ճապոնիա. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Ճապոնիայի մայրաքաղաքը:
2. Պետական կառավարման ինչպիսի՞ ձև ունի Ճապոնիան:
3. Ի՞նչ կրոն են դավանում Ճապոնացիները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Ճապոնիայի մայրաքաղաքը:
- Իմանա Ճապոնիայի պետական կառավարման ձևը:
- Իմանա, որ Ճապոնացիները դավանում են սինթոիզմ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Ուրվագծային քարտեզի վրա նշել Ճապոնիան և մայրաքաղաքը:
- Կարողանա ներկայացնել Ճապոնիայի պետական կառավարման ձևը:

Ճապոնիա. Տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղերն են Ճապոնիայում զարգացած:
2. Որո՞նք են Ճապոնիայի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերը:
3. Ի՞նչ են արտահանում Ճապոնիայից:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Երկրի արդյունաբերության առաջատար ճյուղը մեքենաշինությունն է:
- Գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղը բուսաբուծությունն է:
- Արտահանվող ապրանքների մեջ գերակշռում են ռոբոտները, տեսաձայնագրիչները, տեսախցիկները, համակարգիչները և այլն:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Նշել Ճապոնիայի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերը:
- Նշել Ճապոնիայի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերը:
- Թվարկել արտահանվող արտադրատեսակները /առնվազն երկուսը/

Թեմատիկ պլան

Աֆրիկա. Քաղաքական քարտեզը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Նշել Աֆրիկյան միապետություններ:
2. Ո՞ր տարեթիվն է համարվում «Աֆրիկայի տարի» և ինչու՞:
3. Ո՞ր գետն է Աֆրիկայում ամենաջրառատը, որ այժի է ընկնում ջրաէներգետիկ ռեսուրսներով:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Աֆրիկայում կա 55 պետություն, որոնցից Լեսոտոն, Սվազիլենդը (Էսվատինին) և Մարոկոն միապետություններ են, իսկ մյուսները՝ հանրապետություններ:
- 1960 թվականը համարվում է «Աֆրիկայի տարի», քանի որ այդ թվականին անկախություն են ձեռք բերել աֆրիկյան 17 պետություններ:
- Ամենաջրառատ գետը Կոնգոն է, որը 2 անգամ է հատում հասարակածը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ թվարկված աֆրիկյան միապետությունները:
- Մեկնաբանել «Աֆրիկայի տարի» արտահայտությունը:
- Քարտեզի վրա ցույց տալ Աֆրիկայի ամենաջրառատ գետը:

Աֆրիկայի բնակչությունը և տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր ռասսան է ձևավորվել Աֆրիկայում:
2. Արդյունաբերության ո՞ր ճյուղերն են առավել բնորոշ աֆրիկյան գրեթե բոլոր երկրներին՝ հանքարդյունաբերության, թե՞ վերամշակող արդյունաբերության:
3. Թվարկել բուսաբուծության երկու արտադրատեսակներ, որոնց արտադրությամբ Աֆրիկան աշխարհում առաջատար տեղեր է զբաղեցնում:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Աֆրիկայում ձևավորվել է նեգրոիդ ռասսան:
- Աֆրիկյան գրեթե բոլոր երկրներին բնորոշ է արդյունաբերության հանքարդյունաբերական ճյուղը:
- Աֆրիկան աշխարհում առաջատար տեղեր է զբաղեցնում եգիպտացորենի, կորեկի, սորգոյի, ցորենի ու բրնձի մշակությամբ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Նշել, թե ո՞ր ռասսան է ձևավորվել Աֆրիկա աշխարհամասում:
- Թվարկել արդյունաբերության ճյուղերը:
- Նշել աֆրիկայում աճեցվող մշակաբույսեր /երկուսը/

Թեմատիկ պլան

Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է ՀԱՀ մայրաքաղաքը:
2. Ի՞նչ համաշխարհային նշանակության օգտակար հանածոներով է հարուստ ՀԱՀ:
3. Ո՞ր աֆրիկյան պետություններն են գտնվում ՀԱՀ տարածքում:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- ՀԱՀ-ի մայրաքաղաքը՝ Պրետորիա քաղաքն է:
- Այստեղ են գտնվում ոսկու համաշխարհային հետազոտված պաշարների 53%-ը և ալմաստի՝ 20%-ը:
- Երկրի տարածքում են գտնվում Լեսոտո և Սվազիլանդ (Էսվատինի) պետությունները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ ՀԱՀ-ը, մայրաքաղաքը և երկրի տարածքում գտնվող պետությունները:
- Կարողանա թվարկել երկրի օգտակար հանածոներից երկուսը:

Ավստրալիա և Օվկիանիա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Թվարկել Օվկիանիայի կղզիներից երկու ամենախոշորները:
2. Ո՞ր օվկիանոսի տարածքում է գտնվում Օվկիանիան:
3. Ի՞նչ մասերից է կազմված Օվկիանիան:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա Ավստրալիա և Օվկիանիա տարածաշրջանի խոշոր կղզիները Նոր Գվինեան և Նոր Զելանդիան:
- Օվկիանիան գտնվում է Խաղաղ օվկիանոսի տարածքում:
- Օվկիանիայի մասերն են կազմում Մելանեզիան, Միկրոնեզիան և Պոլինեզիան:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- > Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ՝
  - ա) Խաղաղ օվկիանոսը,
  - բ) Ավստրալիան
  - գ) Օվկիանիան

Ավստրալիական Միություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր նախդիրը կարելի է օգտագործել բնութագրելու համար Ավստրալիան որպես ցածր, հարթ, փոքր, չոր մայրցամաք:
2. Ո՞րն է Ավստրալիական Միության մայրաքաղաքը:
3. Թվարկել Ավստրալիայի արտահանության մեծ մասը կազմող ապրանքատեսակների երեք խմբերը:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Ավստրալիան կարելի է բնութագրել որպես ամենացածր, ամենահարթ, ամենափոքր, ամենաչոր մայրցամաք:
- Ավստրալիական Միության մայրաքաղաքը Կանբերա քաղաքն է:
- Ավստրալիան հիմնականում արտահանում է հանքային հումք, կիսաֆաբրիկատներ և պարենային ապրանքներ:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ներկայացնել աշխարհագրական դիրքը:
- Կարողանա ցույց տալ Ավստրալիայի մայրաքաղաքը:

Ամերիկա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞ր կիսագնդում է գտնվում Ամերիկան:
2. Ի՞նչ տարածաշրջաններից է կազմված Ամերիկան:
3. Ո՞ր երկու հզոր երկրներն են ընդգրկվում Հյուսիսային Ամերիկայի կազմի մեջ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Ամերիկա աշխարհամասը գտնվում է հյուսիսային կիսագնդում
- Ամերիկա աշխարհամասը ներառում է Հյուսիսային Ամերիկա, և Լատինական Ամերիկա տարածաշրջանները:
- Հյուսիսային Ամերիկայի տարածքում են գտնվում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (ԱՄՆ) և Կանադա պետությունները:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա ցույց տալ Հյուսիսային Ամերիկա տարածաշրջանը քարտեզի վրա:
- Կարողանա ցույց տալ ԱՄՆ-ը քարտեզի վրա:
- Կարողանա ցույց տալ Կանադան քարտեզի վրա:

Թեմատիկ պլան

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ. Աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները, բնակչությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է ԱՄՆ մայրաքաղաքը:
2. Տնտեսական զարգացման առումով ինչպիսի՞ երկիր է ԱՄՆ-ն:
3. Ըստ պետական կառուցվածքի ինչպիսի՞ երկիր է ԱՄՆ-ն:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- ԱՄՆ մայրաքաղաքը՝ Վաշինգտոն քաղաքն է:
- Տնտեսական զարգացման առումով ԱՄՆ-ն զարգացած, հետարդյունաբերական երկիր է:
- Ըստ պետական կառուցվածքի ԱՄՆ-ն դաշնային հանրապետություն է, կազմված՝ 50 նահանգներից:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ ԱՄՆ-ն:
- Կարողանա քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ մայրաքաղաք Վաշինգտոնը:
- Ներկայացնել ԱՄՆ պետական կառուցվածքը:

ԱՄՆ-ի տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ի՞նչ են արտադրում Միլիկոնյան հովտում:
2. Թվարկիր համակարգչային տեխնիկա արտադրող երկու ընկերության անուն:
3. Թվարկիր ամերիկյան մեքենա արտադրող ընկերություններ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Միլիկոնյան հովտում են կենտրոնացած գիտատար տեխնոլոգիական արտադրությունները:
- Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և համակարգչային տեխնիկայի արտադրությամբ աչքի են ընկնում Այ Բի Էմ, Էյվիլ և Մայքրոսոֆթ ընկերությունները :
- Ամերիկյան մեքենա արտադրող խոշոր ընկերություններն են ` Ջեներալ Մոթորսը, Ֆորդը և Բրայսլերը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Միլիկոնյան հովիտը:
- Նշել համակարգչային տեխնիկա արտադրող ընկերություններ /երկուսը/:
- Նշել ավտոմեքենա արտադրող ընկերություններ /երկուսը/:

ԱՄՆ-ի տնտեսությունը (շարունակություն)

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է ԱՄՆ-ի տնտեսական մայրաքաղաքը:
2. Ի՞նչ է ներմուծում և ի՞նչ է արտահանում ԱՄՆ-ն:
3. ԱՄՆ-ում ո՞ր գյուղատնտեսական մշակաբույսերն ունեն «գոտիական» տարածում:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Նյու Յորքը ոչ միայն աշխարհի խոշոր քաղաքներից է, այլև ԱՄՆ-ի տնտեսական մայրաքաղաքը:
- ԱՄՆ-ն առավելապես ներմուծում է տարբեր արտադրությունների հանքատեսակներ, վառելիք և կիսապատրաստուկներ: Արտահանում է՝ մեքենաներ, սարքավորումներ և մթերքներ:
- Մեծ հարթավայրերում ձևավորվել է «ցորենի», Կենտրոնական հարթավայրերում՝ «եգիպտացորենի» գոտին, իսկ հարավում՝ «բամբակի» գոտին է:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Նյու Յորք քաղաքը:
- Նշել ԱՄՆ ներմուծվող և երկրից արտահանվող ապրաքատեսակներ (յուրաքանչյուրից մեկական օրինակ)
- Նշել ԱՄՆ-ում աճեցվող հիմնական մշակաբույսերից երկուսը:

Կանադա. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Կանադայի մայրաքաղաքը:

2. Պետական կառավարման ինչպիսի՞ ձև ունի Կանադան:

3. Տնտեսության ո՞ր ճյուղն է Կանադայում, որի զարգացմանը նպաստել է ոչ միայն հումքային հարուստ բազայի առկայությունը, նաև էժան ջրային ուղիների և էլեկտրաէներգիայի առկայությունը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Կանադայի մայրաքաղաքն՝ Օտտավա քաղաքն է:
- Կանադան դաշնություն է, կազմված 10 նահանգներից և 3 դաշնային տարածքից:
- Կանադայի արդյունաբերության տարբեր ուղղությունների զարգացմանը նպաստել է ոչ միայն հումքային հարուստ բազայի առկայությունը, նաև էժան ջրային ուղիների և էլեկտրաէներգիայի առկայությունը:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քարտեզի վրա ցույց տալ Կանադան և Օտտավա մայրաքաղաքը:
- Ներկայացնել Կանադայի պետական կառավարման ձևը:
- Ներկայացնել երկրի արդյունաբերության զարգացմանը նպաստող գործոնները /երկուսը/:

Լատինական Ամերիկա. Կազմը, աշխարհագրական դիրքը, բնական պայմանները և ռեսուրսները

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Թվարկել Լատինական Ամերիկայի ենթատարածաշրջանները:
2. Ո՞րն է Լատինական Ամերիկայի ամենամեծ պետությունը:
3. Ո՞ր ռեսուրսներն են համարվում Լատինական Ամերիկայի տնտեսական զարգացման կարևորագույն նախադրյալ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Լատինական Ամերիկայում ՄԱԿ-ն առանձնացնում է Կարիբյան ավազան, Կենտրոնական Ամերիկա և Հարավային Ամերիկա ենթատարածաշրջանները:
- Լատինական Ամերիկայի ամենամեծ պետությունը Բրազիլիան է:
- Լատինական Ամերիկան հարուստ է գունավոր մետաղների (արծաթ, պղինձ), նավթի, բնական գազի, ածխի, երկաթաքարի և իհարկե՝ ջրային ռեսուրսներով:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քրտեզի վրա ցույց տալ Լատինական Ամերիկան:
- Կարողանա ցույց տալ տարածաշրջանի ամենամեծ երկիրը՝ Բրազիլիան:
- Նշել առնվազն երկու ռեսուրսներ, որոնցով հարուստ է տարածաշրջանը:

Լատինական Ամերիկա. բնակչությունը և տնտեսությունը

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Որո՞նք են Լատինական Ամերիկայում տիրապետող լեզուները:
2. Ո՞ր երկրներն են Լատինական Ամերիկայի ամենազարգացած երկրները:
3. Թվարկիր երկու ապրանքատեսակ, որոնք Լատինական Ամերիկան հանում է միջազգային շուկա:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Լատինական Ամերիկայում խոսում են իսպաներեն, պորտուգալերեն և անգլերեն լեզուներով:
- Լատինական Ամերիկայի ամենազարգացած երկրներն են Բրազիլիան և Արգենտինան:
- Լատինական Ամերիկայից միջազգային շուկա են հանվում նավթ, ձկնամթերքներ, սուրճ, կակաո և այլն:

առարկայի չափորոշային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Թվարկել լեզուները, որոնք տարածված են Լատինական Ամերիկայում:
- Կարողանա աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Բրազիլիան և Արգենտինան:
- Նշել ապրանքատեսակներ, տարածաշրջանից դուրս են բերվում միջազգային շուկա /երկուսը/:

Բրազիլիայի Դաշնային Հանրապետություն. Ընդհանուր աշխարհագրական ակնարկ

հարցեր և առաջադրանքներ առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները ստուգելու համար

1. Ո՞րն է Բրազիլիայի մայրաքաղաքը:
2. Ի՞նչ լեզվով են խոսում Բրազիլիայում:
3. Ո՞ր ապրանքներն են գերակշռում Բրազիլիայի արտահանման և ներկրման մեջ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է իմանա

- Իմանա, որ Բրազիլիայի մայրաքաղաքը Բրազիլիա քաղաքն է:
- Իմանա, որ պաշտոնական լեզուն պորտուգալերենն է:
- Բրազիլիան արտահանում է արդյունաբերական պատրաստի արտադրատեսակներ, սուրճ, կակաո, արևադարձային մրգեր, միս: Ներկրում է՝ մեքենաներ, հանքային հումք և կիսապատրաստուկներ:

առարկայի չափորոշչային նվազագույն պահանջները կատարելու համար սովորողը պետք է կարողանա

- Կարողանա քաղաքական քարտեզի վրա ցույց տալ Բրազիլիան և երկրի մայրաքաղաքը:
- Կարողանա նշել, թե ո՞ր լեզվով են խոսում Բրազիլիայում:
- Նշել Բրազիլիա ներմուծվող և երկրից արտահանվող ապրաքատեսակներ /յուրաքանչյուրից մեկական օրինակ/